

vat (1908). W. Bruchnalski wypracował „kanon wydawniczy”, który ogłosił w osobnej rozprawie³³. Zwlekano z realizacją, a gdy do niej doszło, okazało się, iż intencja wnioskodawców została zmodyfikowana. Subwencja była, więc wydanie — mimo wykwintnego papieru i czcionki Adama Półtawskiego — było stosunkowo tanie, nie tak jednak, by trafiło do każdego domu polskiego. Zaczęto wydawać prozę. Z poezji wyszedł tylko *Pan Tadeusz* (1934) ze względu na obchodzoną i poza Polską setną rocznicę poematu. Ukazały się w latach 1933 - 1939 tomy: 4, 5, 6, 7, 9, 11, 13, 16. Skoro zmodyfikowano intencję wnioskodawców, trzeba było stworzyć wydanie na najwyższym poziomie naukowym. Zrobiono coś pośredniego: edycja dążąca do starannego tekstu była pozbawiona aparatu naukowego (jedynie tom zawierający *Pana Tadeusza* wyposażony w wybór aparatu); francuskie pisma poety były drukowane tylko w przekładzie.

W Polsce Ludowej doprowadzono do skutku wydanie narodowe *Dzieł* (t. 1 - 16, 1948 - 1955), uchwalone w 1945 przez Krajową Radę Narodową, i mutację, tzw. wydanie jubileuszowe (t. 1 - 16, 1955). Redaktorem naczelnym wydania narodowego był Leon Płoszewski; komitetowi redakcyjnemu wydania jubileuszowego przewodniczył J. Krzyżanowski. I w jednym, i w drugim wydaniu magnam partem stanowił S. Pigoń, który w dwudziestolecie międzywojennym stworzył popularną edycję *Poezji* Mickiewicza (t. 1 - 4, Lwów 1929 - 1931), najlepszą tekstowo do ukazania się wydania narodowego. Opus magnum Płoszewskiego stanowi dokonanie przekładu paryskich prelekcji Mickiewicza (t. 8 - 11 w wydaniu narodowym i jubileuszowym), podziwianego jako doskonały, ale... zawieszono w próżni, gdyż edytorowi nie było dane doprowadzić do skutku edycji oryginalnego tekstu. Wydanie narodowe i jubileuszowe (wraz z tomem dodatkowym *Pigonia Listy, dedykacje, notaty nie objęte wydaniem książkowym*, 1961) przyniosło najpełniejszy zestaw listów Mickiewicza³⁴. Osobnym działem są dedykacje, których (wraz z wspomnianym tomem dodatkowym) znamy już dziś kilkadziesiąt³⁵. Wydanie narodowe i jubileuszowe nie powtórzyło już *Rozmów z Adamem Mickiewiczem* (t. 16 *Dzieł wszystkich* w wyd. sejmowym). Wydawca (S. Pigoń) opracował je ponownie w zmienionej redakcji, A. Mickiewicza *Wspomnienia i myśli* (1958). Naukowe wydanie *Dzieł wszystkich* Mickiewicza zaczęło kiełkować w siódmym dziesiątku lat naszego wieku. Zaplanowano na razie pierwszą serię, w której przewidziano 4 tomy dla poezji, jeden dla prozy artystycznej i krytycznoliterackiej. A więc naukowa edycja pism francuskich z wykładami paryskimi na czele nie jest planowana w pierwszym „rzucie”. Ukazał się tom 4 zawierający *Pana Tadeusza* (oprac.

³³ Próba kanonu wydawniczego w zastosowaniu do zbiorowej edycji „*Dzieł wszystkich*” Mickiewicza. „*Pamiętnik Literacki*” 1923 R. 20 s. 126 - 154.

³⁴ Por. Konrad Górski: *Wydania zbiorowe dzieł Mickiewicza w Polsce Ludowej*. „*Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza*” 1974 R. 9 druk. 1975 s. 13 - 24.

³⁵ Obok S. Pigonia zasłużyła się tu Halina Natuniewiczówna.